

30

Colectia POVESTIRI ȘTIINTIFICO-FANTASTICE

I. KALNIŢKI

Sfîrșitul
ORAȘULUI SUBTERAN

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

★★★

I. KALNIŢKI

SFÎRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

Traducere din limba rusă de Margareta Roman
şi D. Manu

★
★ ★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

30

REZUMATUL FASCICOLELOR PRECEDENTE :

Arctica. Spărgătorul de gheață „Dniepr” se îndreaptă spre U.R.S.S. În apropierea Insulei Pescarilor, secundul Ustin Petrovici Ribnikov, singurul supraviețuitor al submarinului sovietic „Delfinul”, își amintește de clipele în care submersibilul fusese scufundat prin acele locuri în anii războiului.

„Dniepr” salvează de pe un sloi de gheață pe tinărul negru monian Harry Gould. Acesta povestește cum a evadat din Orașul Subteran (situat într-un loc necunoscut din Arctica), unde, împreună cu mii de alți deținuți, era pus de hitleriști să muncească la exploatarea unor zăcăminte de uraniu. Acolo a cunoscut un inginer de marină pe care, fiindcă era rus, îl numea Raș.

Ribnikov e invitat de inginerul Lev Solneșev (fiul unui tovarăș care pierise cu „Delfinul”) să participe la o expediție în Arctica, unde trebuia experimentată o mașină de transport ideală, denumită „Svietoliot”. Acest aparat, pe lângă o foarte mare viteză, se deplasa în văzduh ca un avion, se scufunda în adâncul mării, luneca pe gheață. În plus, prin folosirea „electronitului”, un combustibil special, putea funcționa practic nelimitat.

La expediție mai iau parte prof. N. G. Irinin, Nadejda, soția lui Solneșev, și Gould, devenit cetățean sovietic.

După înfringerea hitleriștilor, conducerea Orașului Subteran au preluat-o roșcovanul Johann Blausfisch, devenit Jonnathan Blackpig, zis și Johnny Norocosul, și fostul gauleiter Oscar Kreitz, devenit Connolly — care, prin intermediul lui Charly Hustings — alias Bătrînul Marabu, aveau să servească interesele lui Mengs-senior, unul dintre cei mai mari afaceriști din Monia.

Conduși de Raș, deținuții organizează o răscoală. Connolly aruncă în aer intrarea submarină a orașului.

Insofiți de un grup de tilhari, Johnny pornește cu avionul spre Orașul Subteran. Silit de furtună, avionul aterizează pe o insulă acoperită de gheață. Fiind lipsiți de provizii, Johnny se hotărăște să-și lase complicită în voia soartei. Ucide pe doi dintre ei. Ceilalți jură răzbunare.

LUCRĂRILE CARE VOR APĂREA ÎN COLECȚIA

„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO - FANTASTICE”

Nr. - 31 - 32 - 33 „SFIRȘITUL

ORAȘULUI SUBTERAN” - roman

de I. Kalnițki

Coperta - desen : D. Ionescu

(Continuare din numărul trecut)

— Ce ai de gând să faci? îi întrebă Irinin.

— Vreau să văd, poate aflăm ceva despre Orașul Subteran. Sînt acolo probabil și oameni sovietici, și chiar de-ar fi numai Raș, nu putem admite să fie chinuți atîția oameni acolo. Am să raportez totul guvernului nostru.

Comandantul „Svietoliotului” dispăru în cabina de comandă.

...O ceață deasă, cenușie, acoperise oceanul. Deasupra mării se dezlănțuise viscolul. Pe ecranul radioochiului se perindau în goană cîmpuri de gheață vechi de mai mulți ani, întretăiate ici-colo de crăpături înguste și de ochiuri mici de apă.

Deodată Ribnikov strigă:

— Pămînt!

Numai un ochi de marinar polar putea să distingă în masa de gheață marină un petic de pămînt, de asemenea acoperit complet de gheață.

„Svietoliot” se opri în aer, deasupra insulei.

Dar probabil că nu rămăsese imobil, ci se lăsa încet în jos, deoarece imaginea insulei de pe ecran se făcea din ce în ce mai mare. Cîrînd contururile ei deveniră vizibile nu numai pentru Ribnikov. Suprafața insulei părea de o culoare mai deschisă decît ghețurile compacte care o înconjurau, iar de-a lungul țărmlui se întindea o bordură lată de blocuri masive de gheață.

Insula se întindea ca o fișie lungă de cel puțin patruzeci de kilometri — de la est spre vest. Lărgimea ei nu trecea de șapte-opt kilometri. Partea estică a insulei era mult înălțată. Acolo era întretăiată de un lanț de munți care cobora brusc în mare. Din munți venea la vale un ghețar enorm, care acoperea întreaga insulă. Numai la marginea sud-vestică se zărea o fișie de culoare închisă, pe care Ribnikov o luase la început drept o crăpătură adîncă în gheață. După ce „Svietoliotul” se lăsă și mai jos, el constată că acest țărml stîncos, neacoperit de ghețuri, n-are o lungime mai mare de doi kilometri.

Solnțev observă cel dintîi cîteva puncte negre în această parte a insulei.

— Construcții, spuse el sigur. Insula este locuită.

— Atunci nu-i insula asta, îl contrazise Harry. Insula pe care o căutăm e locuită numai sub pămînt. N-am auzit niciodată despre oameni care să locuiască pe suprafața acestei insule.

— Parcă nu puteau fi fără să știți voi, îi aminti Ribnikov. Ulți în ce condiții trăiați?

Solnșev îngurdat își ciocănea genunchiul cu degetele.

— Spune, Ustin Petrovici, insula asta e însemnată pe hartă? Ribnikov dădu nesigur din cap.

— Nu știu să fi trecut vreo expediție polară prin această parte a Oceanului Înghețat. În orice caz, nu a fost anunțat nimic oficial, iar din avion e aproape cu neputință să observi insula. Zile senine sînt foarte rare pe aici... Da, probabil că noi sîntem cei dintîi care vom anunța lumii existența acestei insule.

— Înseamnă că trebuie să vizităm acest pămînt, hotărî Solnșev. Să aflăm cine-s locuitorii și cu ce se ocupă... Așadar, coborîm pe un pămînt descoperit de noi.

După două minute, „Svietoliot” ateriză pe un platou de gheață și, din drumul schiurilor, pomi în goană spre capătul sud-vestic al insulei. Mașina sărea ușor peste crăpături și zbura peste movile.

Ca un vîrtej trecu prin fața colibelor — nu erau mai mult de douăzeci — și stopă brusc lângă o clădire mai mare, construită din birne groase. Contrar așteptărilor lui Solnșev și ale prietenilor săi, nici această construcție nu amîntea cu nimic o construcție de mină; cu atît mai puțin vreuna din celelalte cocioabe sărăcăcioase ar fi putut să mascheze intrarea într-o subterană, dacă această ar exista într-adevăr.

Cîinii de lângă colibe începură să laire speriați. Din uși sau de după colțuri se iveau oameni înfășurați în blănuri, care priveau curioși arătarea ce trecuse prin fața lor. Unii se apropiau încet, codindu-se. Vădit lucru: frica le era mai tare decît curiozitatea.

Lev coborî din mașină. Văzînd un om, locuitorii insulei prînseră curaj și se apropiară. Erau eschimoși.

— Bună ziua! spuse Lev.

Nimeni nu-l înțelese. Lev repetă salutul în alte limbi pe care le cunoștea. Eschimoșii tăceau. Numai cînd Irinin rosti salutul în limba germană, unii din ei îi răspunseră.

— Spuneți, prieteni, cum ați ajuns aci? îi întrebă Irinin pe nemțește.

Un bătrîn eschimos, care se apropiase mult de „Svietoliot”, privi îngrijorat înapoi și, fără să scoată o vorbă, arătă spre construcția de birne.

Lev avu timp să zărească în ierăstră o față albă cu nas roșu, care se ascunse repede după perdea. Observînd și ei acest lucru, eschimoșii se îndepărtară de noii veniți. Mai mult încă — se prefăceau că nu înțeleg întrebările lui Irinin.

— Am impresia că va trebui să ne adresăm persoanei cu nasul roșu, spuse Solnșev. S-o vizităm atunci!

Îl rugă pe Harry să aibă grijă de mașină și, apropiindu-se, bătu în ușă. (Nadea, Irinin și Ribnikov rămaseră mai la distanță, mă rog, ca masafirii nepofiiți). Dar nimeni nu răspunse. Lev mai bătu o dată. Abia atunci apără în ușă o femeie extrem de grasă, cu obrajii bucălați și rumeni. De sub fruntea îngustă priveau niște ochi foarte vioi. Femeia zîmbi și cu un gest îi pofti înăuntru.

Ușa se deschidea de-a dreptul în bucătărie. Înăuntru era cald, mirosul de pește, a vopsea proaspătă și cafea. Femeia oferă niște scaune simple, fără rezemătoare, și dispăru după o ușă inferioară.

Stăpînul nu se lăsă mult așteptat. Ieși curînd în toată splendoarea grandorii sale: chel, cu nasul lung și roșu, miop, cu burta mare și obrul slab. Purta un frac demodat, caraghios, o cămașă scrobită, gălbejită de vreme, cu gulerul înalt, care îi ținea sus bărbia zbircită. Partea de jos a corpului era mai puțin impunătoare: pantaloni din piele de focă și niște cizme moi, de morskă.

Gazda se opri în prag și încercă să-și aplece capul în semn de salut, gulerul tare însă îi intră în făci, făcîndu-l să-și aține înlături ca la buldogii pur sînge.

— Bun venit pe insula mea, domnilor, îi se adresă el în englezește, dar cu un pronunțat accent nemțesc.

— Vă mulțumim, domnule... Solnțev făcu o pauză, așteptînd ca interlocutorul lui să-și spună numele, însă acesta făcu. Permiteți-mi să mă prezint: sînt conducătorul unei expediții polare a Uniunii Sovietice, iar aceștia sînt tovarășii mei.

— Îmi pare bine! răspunsul nu sună deloc prietenos. Și cu ce scop a sosit expediția dumneavoastră pe insula mea?

— Scopul nostru e pur științific, se grăbi să-l asigure Solnțev. Am zărit întimplător această bucată de pămînt și, cum nu este însemnată pe nici o hartă, am hotărît s-o explorăm. Pentru aceasta avem autorizația guvernului țării căreia îi aparține acest sector al Arcticei.

Nasul gazdei se înroși parcă și mai tare. O privire posesivă îi învălui pe noii veniți.

— Mă scuzați că sînt nevoit să vă primesc în bucătărie. E singura odaie încălzită. N-am putut să aduc la timp transportul de combustibil. Toamna trecută marea a înghețat prea devreme. Vă rog să țineți seamă de aceste condiții neobișnuite și să mă scuzați. Imediat se va servi cafeaua. Vă rog, luați loc.

Femeia începu să se agite. Aruncă în vatră niște lemne, luă de pe plită ceainicul cu cafea, dar îl puse imediat îndărăt; alergă în altă cameră și se întoarse cu niște cești. Apoi duse ceștile îndărăt și se întoarse cu o față de masă pe care vru s-o aștearnă. Se vedea însă că are o idee prea vagă despre felul cum ar trebui făcut acest lucru.

— Rămîneți mult timp aici? se informă Nasul Roșu.

— Nu, răspunse Solnțev. Cred că în două zile termin fotografierea topografică a insulei.

— Două zile?! întrebă din nou Nasul Roșu.

— Cel mult două zile, confirmă Solnțev.

Fața gazdei se luminea puțin.

— Și ce nume aveți de gînd să-i dați acestei insule?

— Nu ne-am gîndit încă.

Gazda își îndreptă trupul și începu să vorbească cu aerul unui rege care binevoiește să stea de vorbă cu trimisul unei țări străine.

— Vă atrag atenția că această insulă este descoperită de mine, că locuiesc aici de douăzeci de ani și că, prin urmare, ea îmi aparține mie. Sunt singurul stăpîn aici. Acest lucru a fost recunoscut de toți cei care au mai vizitat insula mea înaintea dumneavoastră.

— Sinteți supus al vreunei țări? îl întrerupse Solnțev.

— Nu, îl răspunse semeț Nasul Roșu. Eu mă supun numai mie și Domnului, al cărui cuvînt îl propovăduiesc printre acești bieți eschimoși lipsiți de lumina adevărului. Lumea păcatului m-a dat uitării și nici eu nu mai doresc să mă gîndesc la ea... Țara de care ați amîntit adineauri și căreia îi aparțin, chipurile, aceste întinsuri pustii nici nu bănuiește existența acestei insule. Cu toate acestea, dumneavoastră nu aveți dreptul de a ridica aici pavilionul acestei țări și nici al stimatei dumneavoastră țări.

— N-avem de gînd să facem acest lucru, îl asigură Irinin. Nasul Roșu își luă o poză și mai trufașă.

— În acest caz... Dacă soarta a hotărît ca insula mea să apară pe hartă... această diabolică invenție a păcătoșilor inventați — iar Dumnezeu mi-e martor că sînt din toată inima împotriva acestui lucru — atunci ea va apare numai sub numele de „Insula lui Robinson Polar”. Vă este clar, sper, că acest Robinson Polar sînt eu. De altfel, cu acest nume vă rog să vă adresați subsemnatului.

Abia ținîndu-și rîsul, Solnțev îi spuse:

— Foarte bine, domnule Robinson Polar. Puteți fi sigur că n-o să vă pricinuiam nici un neajuns. Iar ca să vă convingem că noi nu urmărim decît un scop pur științific, vă propun să ne însoțiiți mîine, cînd vom face fotografierea din avion a insulei. Veți putea, cu acest prilej, să vă examinați insula de la înălțimea unui zbor de pasăre.

Nasul Roșu își ciuli urechile.

— Ați venit cu un avion? Unde este?

— În fața casei dumneavoastră.

Robinson Polar se uită repede pe geam. Chipul lui se posomori.

— Faci glume proaste, tinere. Dacă m-am retras de lume, asta nu înseamnă că nu știu nimic despre ea. Sub fereastra mea se află o aerosanie, ce-i drept, de construcție perfecționată. Dar nu puteți pretinde că ați sosit cu ea din Uniunea Sovietică! Și cu atît mai puțin că veți zbură cu ea deasupra teritoriului meu?!

— Ba tocmai din mașina asta vom studia insula dumneavoastră, îl asigură Solnțev. Așadar, dacă n-aveți nimic împotriva, venim mîine să vă luăm. Pînă atunci avem cu totul alte treburi, care n-au nici o legătură cu posesiunile dumneavoastră.

— Nu îndrăznesc să vă rețin, îi răspunse foarte rece Robinson Polar. Vă aștept mîine.

Peste un minut, în strigătele entuziasmte ale curioșilor, „aerosania” porni direct spre mare.

Deodată eschimoșii începură să strige și, dînd din mîini, tulburăți, o rupseră la fugă după „Svietoliot”.

— Stați! E o prăpastie! Opriți-vă!

Dar, luînd vitează din ce în ce mai mare, mașina se îndreptă „spre piere”. Iată că a ajuns pe creasta dincolo de care cobora

o prăpastie de două sute de metri. Dar mare fu mirarea acestor naivi spectatori cînd, sub ochii lor, mașina își luă ușor zborul către cer și după cîteva secunde dispăru în nori!

Mult timp mai rămaseră eschimoșii să pălăvrăgească sub fereastra aceluia care se socotea stăpînul insulei și nu se împărtășiară decît atunci cînd grăsună prietenă a Robinsonului Polar cu nas roșu apăru în pragul casei de birne:

— Stăpînul vostru muncește, strigă ea, iar voi gigliți aici ca niște giște primăvara. Marș de-aici! La lucru!

Și într-adevăr, cel care propovăduia cuvîntul Domnului în Arctica muncea în clipa aceea cu sudoarea frunții. Aplecat în fața unui post de radiotransmisiune, într-o odaie din dos a casei sale, el striga emoționat în microfon:

— ...Și sania s-a dovedit a fi un aparat zburător cu o viteză colosală! Am însă impresia că asta nu-i totul, cred că are și alte funcții. De la bolșevicii ăștia te poți aștepta la orice... E adevărat că la suprafață ei nu pot observa nimic, dar... mai știi? Cine poate să garanteze? Țineți seamă, domnule general, că ei mă socotesc drept un aiurit care a fugit de lumea civilizată în Arctica pustie. Că propovăduiesc pe-aici creștinismul printre păgînii-eschimoși. Ha-ha-ha!... Mîine vin din nou. Ei sînt cinci, iar eu sînt singur, nu pot să fac nimic. Dumneata ești mai interesat decît mine ca lumea să nu afle nimic despre insulă, iar avioane de vînătoare dumneata ci, nu eu! Ai înțeles? Nici urmă să nu rămînă. Și dacă află bolșevicii ceva, spunem că a fost o greșeală: un avion necunoscut a apărut în sectorul nostru al Arcticei... Mîine însă avioanele dumitale să stea frumușel la baza lor, că mîine îi insoțesc și eu. Înțelegi? Apăr interesele domnului Robinson Polar. Și, în general, aviatorii dumitale să se asigure mai întîi că nu mă aflu și eu printre ei și abia atunci să acționeze...

S U B A P Ă

— Tare aș vrea să știu exact ce-i zace ăstuia în burtă! gîndea Irinin cu glas tare. Să fie oare într-adevăr misionar? Sau vreun rezident al unei puteri imperialiste? Al Moniei, de pildă. Că Monia are destule baze militare în Arctica. Nu folosește oare și această insulă pentru scopurile ei agresive? Suprafața insulei — este un aerodrom natural desîul de bun. Gheața e netedă... Dar ce nevoie ar avea de un rezident pe o insulă cu o populație de cîțiva eschimoși? Trebuie să mai fie ceva... Nu cumva de aceea își ascunde naționalitatea? Doar vorbește englezește...

— Cu accent german însă, adăugă Nadea.

— Indiscutabil că-i german de origine, zise Irinin. De altfel nu-i de mirare: mulți dintre foștii hitleriști vorbesc azi engleza. Sub oblăduirea Moniei pot doar să-și vadă de vechile lor treburi.

— După mine, reflectă Solnțev, altceva este important pentru noi acum... Domnul... hm, da... Robinson Polar ne-a primit

rezervat și fără pic de prietenie. Și totuși s-a declarat imediat de acord să ne însoțească mine. Nu vi se pare ciudat, tovarăși?

— Păi de ce să nu fie de acord? mormăi Rîbnaikov. De sus doar nu se vede nimic..

— E foarte adevărat, dădu din cap Solnjev. M-am gândit și eu la asta. Dacă la suprafață ar fi existat vreun indiciu că în adâncimile insulei se petrece ceva, el ar fi căutat să scape de noi cât mai repede. Intrarea în Orașul Subteran se află însă sub apă..

— Da, da, sub apă, confirmă Harry.

„Svietoliot” cobori lin pe gheață. Solnjev și Irinin ieșiră din mașină și începură să măsoare grosimea gheții. Ajungea aproximativ pînă la trei metri și un sfert.

— Dragă Nikita Galaktionovici, spuse Solnjev, notează, te rog, în procesul-verbal că începem încercarea „Svietoliotului” între ghețuri și sub gheață.

— Ce ai de gînd să faci? îl întrebă Irinin.

— Să vă arăt încă o particularitate a „Svietoliotului”, aceea de a forța gheața și de a putea pătrunde în adâncimile oceanului.

Urcară iarăși în cabină. Solnjev trecu în cabina de comandă.

Din prova „Svietoliotului” ieși o țevă cu niște trompe la margini. Două jeturi subțiri de flacără albă pătrunseră șuierînd în gheață, formînd două găuri late de o palmă, iar cînd mașina se puse în mișcare, flăcările tăiară gheața ca un cuțit, pe toată grosimea ei.

După ce tăie astfel gheața într-un pătrat, „Svietoliot” se ridică în aer și, coborînd în picaj, impinse spre adînc calupul de gheață și dispăru în copca formată; apoi se deplasă înlături, lăsînd gheața să se ridice la loc.

Mașina porni cu precauție pe sub apă, spre țărmul stîncos al insulei. O rază puternică de lumină dibuia fiecare adîncitură, fiecare crăpătură din acești întunecoși munți submarini.

Dar nu găsiră nimic care ar fi putut fi o intrare în Orașul Subteran. Nici urmă din construcțiile despre care povestise Harry.

Ătrași de lumina puternică, locuitorii adîncurilor mării se năpustiră din toate părțile asupra „Svietoliotului”. Un calcan lung și plat se zgîi cu ochii lui înghețați în oglinda reflectorului și, orbit, rămase ținut locului, nemaiputînd să evite primejdia. Mici cîrduri de bibani cu evantalele aripioarelor desfăcute se agitară în conul de lumină.

„Svietoliot” porni de-a lungul coastei mai întii spre est, apoi, după ce ocoli un promontoriu, spre vest și nord-vest. Cîrînd se pomeni într-un mic fiord care pătrundea pe o lungime de aproximativ doi kilometri spre inima insulei. Pe ambele părți ale „Svietoliotului”, la o distanță de douăzeci-treizeci de metri, se înălțau pereți aproape verticali. Totuși nu găsiră nici o urmă de Oraș Subteran, nici un semn de existența unor vieți omenești... Și totuși fiordul reprezenta un loc excelent pentru construirea unei intrări subterane..

Cîteva ore mai tîrziu, într-un golf de mică adîncime de pe coasta nordică, „Svietoliot” dădu de resturile unui submarin scufundat.

Deodată Harry începu să strige :

— Uite ! Acolo... e intrarea !

El arăta spre o stîncă pe care se sprijinea pupa schilodită a unui submarin. Deasupra lui, în stîncă, se vedea o deschizătură absolut rotundă, dovadă că era făcută de mîna omenească.

— Da, pare să fie o intrare în subterane, rosti Solnjev căutînd să-și ascundă emoția.

Fiecare dintre ei ar fi vrut să plece în recunoaștere. De aceea trebuiră să tragă la sorți. Excluzîndu-l pe Solnjev, șeful expediției, și pe Nadea — pentru care nu exista un costum de scafandru potrivit — toți ceilalți, Ribnikov, Irinin și Harry, își încercară norocul...

Capătul rupt al chibritului îi reveni lui Harry, și toți începură să-l pregătească de drum. În costumul greoi de scafandru, semăna cu un monstru marin din basme.

Cobori prin trapă în camera de evacuare, ermetic închisă, care se afla între pereții fuzelajului și ai cabinei mari, iar de acolo fu împins afară de presiunea puternică a aerului comprimat.

După ce se ridică neîndemînic în picioare, scafandru lipsit de experiență se îndreptă cu pași greoi spre submarinul înecat. Șovăind, el începu să se cațere pe pupă. În acest moment, Solnjev îi transmise prin aparatul ultrasonor :

— Harry, ai uitat instrucțiunile. Nu lucra cu mijloace primitive. Închide supapa și te va împinge aerul în sus.

Harry tresări surprins cînd auzi cuvintele lui Solnjev. El și uitase că în cască e montat un aparat ultrasonor, prin care poate păstra permanent legătura cu prietenii. Harry începu să ridă vesel.

— Foarte bine ! Mai spuneți-mi ceva, Lev Leonidovici !

Solnjev îi atrase atenția să nu uite nici un moment de supapa care reglează presiunea aerului în costumul de scafandru.

Harry își ridică mina enormă în mînușa metalică, pipăi supapa și apăsă pe butonul mecanismului. După două minute, umflîndu-se ca un balon, el se desprinsese de fund. Cățărîndu-se pe țesăturile stîncii, Harry ajunsese în dreptul deschizăturii rotunde și vră să intre. Uitînd însă de volumul pe care-l căpătase, se trezi prins acolo.

Ribnikov și Nadea, care îl urmăreau din cabina de comandă, nu-și putură stăpîni risul.

— E hazlie privești-tea, într-adevăr, interveni Solnjev, dar nu uitați că nu-i lipsită de primejdie. Costumul poate plesni și atunci nu știu cum l-am mai putea ajuta. Fii atent, Harry !...

Harry dădu drumul aerului de prisos, ce se strînsese în costumul de scafandru, și, salutînd cu mina „Svietoliotul”, dispăru în deschizătură.

— Nu trebuia să-l lăsăm pînă nu-și însușește bine instrucțiunile, spuse Solnjev. Uite, iar a uitat ceva. Ei, Harry! strigă el în microfon. Aprinde-ți lanterna! Butonul se află lingă incheietura mîinii stîngi.

REVOLTA LA PROPORȚII

Conducîndu-și oamenii prin puțurile oarbe părăsîte, Raș pătrunse în cel mai de sus orizont activ al minei — prin partea de sud —, iar Iankovski, folosindu-se de treptele puțului central, sosi cu grupul lui în același timp, venind dinspre nord. Paznicii luați prizonieri mergeau abătuși înainte.

Între timp, potrivit ordinului dat de rus, mici detașamente armate intrau în galeriile laterale din toate orizonturile, și, fără să întîmpine vreo rezistență serioasă, îi dezarmau pe paznici și-i eliberau și înarmau pe deținuți.

Pianul profesorului Paulsen se dovedi exact, și răsculații nu pierdeau timp deloc pentru recunoașterea terenului.

Din toate coltoanele Orașului Subteran, răsculații se îndreptau spre orizontul superior. Ei cîntau, dansau, strigau și nu mai știau cum să-și manifeste bucuria. Pentru prima oară în alțiia ani, fețele istovite surîdeau și străluceau de fericire. Unul din ei, după ce-și rupse de pe piept plăcuța cu număr, strigă:

— Mă cheamă Jean Boitier!

Din toate părțile răsună ca răspuns:

— Pe mine John!

— Pe mine Maurice!

— Pe mine Ștefan!

Un om cu spete late și păr cărunt se așezase pe o piatră, cu o bită în mînă, și, legămîndu-se într-o parte și-n alta, plîngea cu hohote.

— Ce-i, prietene, ce-i cu tine? îl întrebă Raș.

— Mi-am uitat numele...

Rusul începu să-i înșire tot felul de nume ce i veneau în minte, omul gemu însă:

— La noi nu există astfel de nume!

— Ești francez?

— Nu, danez...

Raș continuă să-i înșire toate numele daneze pe care le știa. Cînd pronunță numele de „Olaf”, danezul tresări emoționat:

— Stai! Stai puțin! Așa mi se pare că mă cheamă... Sau poate pe iratele meu?...

— Ba nu. Cred că dumneata ești Olaf. Ochii săi străluceau umeziți: Dă-mi mîna, prietene Olaf! Te felicit... Ești din nou om.

— Îți mulțumesc! îi răspunse cu căldură danezul. Dar dumneata ce ești, Raș?

— Eu sînt rus.

— Sovietic! exclamă Olaf ridicîndu-se în picioare.

Îi puse lui Raș mîna pe umăr și-l privi în ochi:

— Îți mulțumesc! rosti cu glas tremurat danezul. Îți mulțumesc din suflet!... Mi-am uitat aici numele, dar n-am uitat că

în lume există țara sovietică și comuniștii... Ți strînse cu căldură mina rusului. N-am uitat că există Moscova!..

Raș vru să-i răspundă, dar în acel moment răsună megafonul :

— Atențiune ! Atențiune ! Atențiune !

Connolly le cerea răzvrătiților o supunere oarbă și-i amenința că va lua măsuri drastice.

Morot se urcă pe o piatră și agitându-și arma căuta să acopere glasul megafonului :

— Prieteni ! Astea-s fleacuri ! Nimeni n-o să-și predea arma ! Așa e ?

— Așa e ! Așa e ! Moarte călăilor ! Moarte ucigașilor ! Înainte !

Un bubuit surd răsună în subterană. Pământul se cutremură sub picioare, pietre se desprinseseră de pe pereți.

Comandantul se ținuse de cuvânt...

Morot nu conținea nici o clipă să le vorbească oamenilor :

— Tovarăși, e cu neputință să fi aruncat în aer ultima ieșire ! Trebuie să mai existe o altă ieșire și noi o vom găsi cu orice preț !

Raș adăugă calm :

— Și dacă n-o găsim, străpungem o ieșire nouă.

Comandantul blestematei ocne fasciste susținea că singura cale spre orizontul administrativ sînt cei patru sute de metri ai puțului central. Raș se convinsesese că nici ei, fasciștii, nu cunoșteau bine labirintul subteran. Connolly știa numai ce s-a construit de cînd e el aici, iar toate cîte s-au făcut înaintea lui — toate galeriile și puțurile oarbe părăsite — sînt și pentru comandant o taină ca și pentru răsculați. Trebuie să mai existe vreun puț părăsit. Poate chiar sistemul de puțuri oarbe, de care s-au folosit răsculații pentru ocuparea orizonturilor, să ducă și spre orizontul administrativ, dacă nu chiar și la suprafață...

— Moarte schingiuitorilor ! Jos călăii ! Libertate sau moarte ! strigau răsculații drept răspuns la apelurile fierbinți ale lui Morot.

Raș se urcă pe piatră alături de Morot și ridică mina. Se făcu tăcere.

— Prieteni, eliberarea noastră depinde numai și numai de noi. Acum ținta noastră principală este să ocupăm centrele vitale ale Orașului Subteran : magazinele de alimente și îmbrăcăminte, postul de comandă al mașinilor... Ar fi prematur să ne bucurăm, dar nici să fim abătuți n-avem motiv... Ei nu pot înunda acest orizont superior, deoarece el se află deasupra nivelului mării ! Vom instala posturi de pază la puț, iar de-a lungul întregului orizont vom patrula cu schimbul, pentru ca oamenii să se odihnească pe rînd. Între timp, vom căuta căile care duc spre centrul administrativ, și apoi spre libertate.

— Urrra ! Trăiască comandantul nostru ! Moarte fasciștilor !

Aceste strigăte acoperiră zgomotul apei care intra vijelios în orizontul inferior.

DESCOPERIREA DE PE FUNDUL MĂRII

Harry recunoscu tunelul îngust, străpuns prin rocă, cu toate că el era acum inundat. Pe aici trecuse împreună cu ceilalți prizonieri, când fusese adus în Orașul Subteran și apoi încă o dată, înainte de evadare.

— Harry! auzi el prin cască. Ce se mai întâmplă?

În cabina „Svietoliotului” răsună puternic glasul negrului.
— Ard de nerăbdare, Lev Leonidovici. Am mai fost pe aici. Dar a pătruns apa. Mă tem că e inundată mina!

Harry porni grăbit spre fundul coridorului. În curînd însă fu oprit din drum de o surpătură. Nu putea înainta decît numai trecînd printr-o crăpătură ce se vedea sub tavan. Harry se hotărî să încerce: urcînd pe dărîmături, el căută să se strecoare pe acolo.

Se auzi din nou vocea lui Solņev:

— Harry, de ce respiri așa greu? Ce s-a întîmplat?

— Afurisită crăpătură! răspunse Harry. Nu mai pot să mă mișc!...

Apoi în „Svietoliot” se auzi deodată un fel de fișit, apoi niște pocnituri, și megafonul amuți. Solņev îl chemă pe Harry de mai multe ori, dar nu primi nici un răspuns.

— Situația e serioasă, rosti neliniștit Solņev. Ajutați-mă să-mi pun costumul de scafandru!

De astă dată nimeni nu-i contestă comandantului dreptul de a-și risca viața.

După ce controlă instalația de transmisie ultrasonoră, Lev își băgă în toc pistolul hidraulic și părăsi „Svietoliotul”. Nadea și Ribnikov se lipiră de geamul cabinei și, îngrijorați, îl urmăriră cu privirea pe Solņev pînă intră în deschizătura rotundă...

El îi veni lui Harry în ajutor tocmai la timp. Cînd să treacă prin crăpătură, negrul apăsase din greședă clapa de evacuare a aerului, în timp ce distribuitorul continua să-l alimenteze mai departe cu aer.

Pinza impermeabilă începu să se umile și Harry se pomeni în interiorul unui balon gîtuț de marginile crăpăturii în care pătrunsesse. Instalația ultrasonoră nu mai funcționa din pricina presiunii aerului și de aceea Harry nu putea să ceară ajutor.

Solņev îl trase pe Harry de picioare, dar nu era chip să-l umească din loc. Probabil că și în partea cealaltă a crăpăturii, costumul era umflat pînă la refuz. Ce-i de făcut?

Solņev ciocăni pe talpa de plumb a lui Harry, semnălinzind după codul Morse: „Te scap imediat. Mișcă-te cît mai puțin. Respiră adînc”.

Harry mișcă piciorul stîng. Solņev înțelese că mesajul a fost primit. Se întoarse în grabă la „Svietoliot”, luă furtunul armat și intră din nou în tunel.

Nadea apăsă pe un buton, și gazul eliberat fișni prin furtun. Sub presiunea puternică a gazului, crăpătura în care se prinsese Harry fu lărgită în cîteva minute. Solņev întinse mina

și deschise clapa de pe pleptul lui Harry, și imediat costumul de scafandru începu să se dezumfle. Tălpile de plumb începură să-l tragă în jos și curînd Harry luă poziția verticală.

Cîteva minute mai tîrziu, el se afla în cabina „Svietoliotului”, de unde, zimbînd, îi făcea semne cu mîna lui Solnjev, care rămăsese în apă. Solnjev îi răspunse la salut și transmise:

— O iau spre submarin. Trebuie să fie cel care servea drept cînsor de la intrare pînă la suprafața mării.

Încet de tot, ca într-o proiecție cinematografică luată cu încetinitorul, Solnjev sări sus pe covertă și dispăru prin tambuchiul submarinului.

Cîteva minute mai tîrziu, după ce trecu prin spărtura unui perete despărțitor, Solnjev nimeri într-o cabină deschisă spre mare, bordul submarinului fiind distrus în partea aceasată. Printre mobile sfărîmate înotau cîrduși de pești, iar în mijloc se vedea o casă de bani răsturnată. Din pricina exploziei, ușa ei fusese aruncată spre perete.

Solnjev se aplecă spre casa de bani și începu să caute printre dosarele și cărțile umflata de apă. Deodată dădu de un sac mare, pe cît se părea din cauciuc. Lev părăsi cabina, sărînd prin spărtură direct pe fundul fiordului, și peste cîteva minute se afla între prietenii lui. Toți îl ajutară să-și scoată voluminosul costum de scafandru.

— Pe ușa cabinei, povestea Solnjev, e bătută o tăbliță pe care scrie: „Verboten”, adică intrarea oprită. Cum s-ar zice, sectorul secret. Cred că pe acest submarin erau păstrate documentele cele mai importante cu privire la Orașul Subteran... Pentru orice eventualitate... Doar submarinul ar fi putut în orice moment să dispară de aici fără să observe nimeni acest lucru... Și-acum, ia uitați-vă ce scrie pe acest sac: „Geheim halten” — de ținut în secret. După părerea mea, aici se găsesc cele mai interesante documente din casa de bani.

În sac găsiră o servietă galbenă din piele de porc, conținînd niște documente și desene; o despărțitură întreagă era ocupată de o carte mare legată în piele, pe care era imprimat cu litere de aur:

„Jurnal de bord al balenierei «Nadejda», proprietari I. G. Protasov și fiii. Holmogori”.

— Asta-i bună! exclamă Ribnikov. Ce caută jurnalul ăsta la ei?

Solnjev îl răsfoi și-l puse la o parte.

— Mda! E foarte interesant, dar ne vom ocupa de el mai tîrziu. Acum avem lucruri mai urgente de făcut.

— Uite, Lev! exclamă Nadea, care examina un album. Aici văd niște schițe. N-o fi cumva planul Orașului Subteran?... Ba da! Uite secțiunea minelor... Iar asta pare să fie schema intrării submarine [...]

Toți se aplecară deasupra albumului. Solnjev cercetă schițele cu atenție:

— Totul e limpede. Pe aici însă n-o să putem pătrunde în Orașul Subteran. Tunelul a fost distrus prin explozie și inundat... Fără îndoială, asta dovedește o stare de lucruri critică

în Oraşul Subteran. Aceşti munţi submarini, ale căror creste ies deasupra, pe o întindere de câţiva kilometri, ascund o taină tulburătoare. Poate în acest moment înăuntru se dau lupte... Unii caută să-şi recâştige libertatea, iar alţii luptă să-şi poată păstra bogăţiile însuşite. Iar noi... deocamdată, nu putem pătrunde acolo ca să-i ajutăm pe unii şi să-i împiedicăm pe ceilalţi să-şi facă de cap. Trebuie să mai fie însă vreo intrare la suprafaţa insulei. Vom face tot ce ne stă în putinţă s-o găsim.

„Svietoliot” urcă încet, pînă sub învelişul de gheaţă. Solnţev conduse apoi maşina pe sub gheaţă pînă la primul ochi de mare.

Nadea îi dădu lui Solnţev două hirtiuţe. Una din ele conţinea un text nemţesc.

„Raportez că în ziua de... — citi el în ruseşte —, în timpul cercetărilor făcute sub apă de către scafandru Hans Braude, s-a descoperit pe fundul fiordului scheletul unei corăbii de lemn care a suferit foarte mult din cauza şederii prelungite sub apă şi din cauza curentilor. Scafandru Hans Braude a examinat corabia în mod amănunţit şi a descoperit în cabină nişte oseminte şi un craniu omenesc. Alăturatul jurnal de bord, învelit cu pînză smolită, a fost găsit într-un butoiuş care plutea sub tavanul cabinei.

20 august 1940. Comandantul grupei speciale a serviciului submarin, căpitanul Walter Kreinstock”.

— Acum înţeleg cum a ajuns jurnalul vasului „Nadejda” la hitleriştii... se dumiri Ribnikov. Dar cum a ajuns „Nadejda” aici? Cine ştie de cînd zace pe tîndul mării!

— O să aflăm şi asta şi multe altele, murmură Solnţev luînd în mînă cealaltă hirtie. Iată şi un alt document... ăsta scris în englezeşte. „Societatea de explorări îndepărtate” îi ordonă Domnului Connolly, comandantul Oraşului Subteran, să găsească cu orice preţ o intrare spre o vale subterană bogată — cum scrie aici — în zăcăminte de minereuri preţioase.

— Hm! Curioasă poveste! rosti îngîndurat Irinin. Probabil că la început hitleriştii au căutat aici un loc pentru baza lor, dar au dat peste minereuri utile şi astfel au înfiinţat Oraşul Subteran... Auzind apoi legendele eschimoşilor despre nişte văi subpămîntene, unde s-ar afla ascunse nenumărate bogăţii, au căutat zăcămintele preţioase, dar n-au găsit nimic. Astăzi însă setea căutării de bogăţii legendare i-a cuprins şi pe aventurierii monieni.

— Eu cred că nemţii cunoşteau mai de mult locurile, interveni Ribnikov. Chiar din primul război mondial au avut o bază de submarine pe una din aceste insule, şi nimeni nu bănuia nimic! Scufundau vase ruseşti şi englezeşti la Capul Nord, şi nu se ştia de unde veneau şi unde dispăreau aceste submarine!

— În al doilea război mondial, însă, hitleriştilor nu le-a mai mers, n-au mai putut să se folosească de această bază, observă Solnţev. Ei, tovarăşi, să fie într-un ceas bun: trecem pe uscat.

ESCHIMOȘII PLEACĂ SPRE AȘEZĂRILE STRĂMOȘILOR LOR

— Nga-nga, Innuenghi maciuga! Alb-alb pretulindeni strălucește maica-zăpadă... Săniile-s bune, cîinii sănătoși... Gonesca pe zăpadă și ușor e drumul meu... O-goi, sînt un om, sînt prieten al oamenilor și n-am stăpîn în lumea asta. Nimeni nu mă poate vinde, nici nu mă poate cumpăra, iar celui Mare, stăpîn peste stăpîni, jertfă îi dau capetele și pipota peștilor ce-i prind. O-goi, o-goi, soarele strălucește, dar încă nu s-a-nvrăbit cu maica-zăpadă. Crusta e tare, tălpicile săniilor cîntă vesel, și eu sînt meșter neîntrecut la cînt. Glasul meu răsună mai tare decît vîntul, cîntecul meu zboară mai iute decît încăripatul mană, iar cîinele meu din frunte, Numca, aleargă și mai iute. Picioarele-i sînt subțiri și vinjoase, iar coada moale și caldă. În el sălășluiește sufletul lui Gorenghi, cel mai înțelept dintre strămoșii noștri, iar dintre toți cîinii el este mai înțelept. Cînd duhurile furtunii se mînie, el știe să găsească drumul cel bun, și niciodată nu pornește pe gheața pînditoare. Eu sînt Homionghi-Umca-Naianghi, căpetenia tribului urșilor-luptători, și nimic nu mă nspăimîntă, căci maica-zăpadă și părintele-soare sînt totdeauna lingă mine.

Trase de cîini voinici, inhămați doi cite doi, săniile saltă peste movile și zboară pe deasupra crăpăturilor. Iar Homionghi-Umca-Naianghi, căpetenia tribului urșilor-luptători își cîntă monoton cîntecul fără sfîrșit, născut chiar în acele clipe. Sub tălpicile săniilor drumul fuge înapoi — cît va mai fi drum. Dar curînd drumul se va sfîrși, iar de acolo strămoșii le vor călăuzi pașii.

Îi ajunge din urmă un atelaj de opt cîini care — pe două săniî legate laolaltă — trag un caiac lung, întors cu fundul în sus. Sub ele dorm copiii căpeteniei. Nevasta lui mai mare, Palci-Nochia, șade călare pe caiac și, cu un bici lung, mină cîinii. Soția lui mai tină, Cenghi-Cenghi, ca un urs de voinică, împinge din spate caiacul, sprijinită cu pieptul ei vînjos de pupa acestuia. Tare șireată e Cenghi-Cenghi: la vale se urcă pe capetele tălpicilor și se odihnește.

— Eeheou, nga-nga, cioh-cioh!

Cînd dă ea chiot, toate glasurile pustiului alb îi răspund, plutind deasupra caravanei, luîndu-i-o înainte, rostogolindu-se... Femeia asta-i Sarchiu, e dracu gol! Ce tare-i ard obrații! Mai tare decît zorile, iar ochii-i sînt albaștri ca și cerul! Asemenea ochi nu găsești la eschimoși. În tolba din spate, ea poartă patru cățeluși. Le e cald acolo. Homionghi-Naianghi ar da mult ca Cenghi-Cenghi să poarte în spate copii, iar nu căței. Este a treia iarnă de cînd îi e nevastă, dar pînă acum nu i-a dăruit copii... Cej patru care dorm în caiac sînt ai Palci-Nochiei. De aceea-i atît de mîndră bătrîna.

În față, o fișie lată de zăpadă netedă, neatînsă, se desfășoară pînă-n zare printre două șiruri de coline. Homionghi se bucură: iată riul înghețat îl poartă să-i fie tovarăș de drum. Pe gheața riului vor porni spre izvoare și vor coborî apoi dincolo de munții de gheață, ce se înalță pînă la cer.

— Ala-la-la! Eeheou, nga-nga, cioh-cioh!
Homionghi-Umca-Naianghi își zorește cîinii. Mare rușine ar fi dacă femeile ar întrece sania căpeteniei.

Cîinii aleargă repede. În urma lor, de după deal, apar una după alta celelalte sâinii. Merg bine... Căpetenia își scutură mina dreaptă, o bagă sub souocul* de blană și își caută în sin... Acum apropie de obraz un amulet, zeul Amagnia-A-zigna, zeul ciumului său, al cortului de care nu se desparte, zeul bun al neamului Naianghi. Acest zeu este cioplit grosolan din colțul cit o palmă al unei morse. Ochii, nasul și gura abia se pot distinge, iar urechi nu are deloc — dinadins ca să nu audă cînd cineva injură...

— Îți mulțumesc, zeu al neamului meu, spune Homionghi, că mă ajuți în drumul meu. Astăzi ești un zeu bun. Cînd am să ucid un animal, o să ai și tu partea ta: îți voi unge buzele cu grăsime proaspătă și-am să te scald în sînge cald. Acum însă treci la locul tău și ai grijă să nu fii nevoit cumva, în loc de ospăț, să te pedepsesc.

După ce îl mîngie pe creștet, Homionghi viră zeul înapoi în sin. Acolo stă la căldură, și de aceea-i atît de bun.

Cîinii au sărit din fugă peste o moviliță. Au trecut toți cîinii, și acum sania se înalță cu virful în sus, încît Homionghi abia izbutește să se țină de ea. Dar deodată zăpada se lăasă încet, sub greutatea saniei, iar de sub zăpadă se rostogolește ceva alb, rotund, care crește apoi în lungime și se îndepărtează în salturi. Cîinii încep să latre, să scheaune și deodată dau să se repeadă după mogildeața albă. Sania, însă, înfundată în zăpadă, nu se urnește din loc și cîinii, încurcîndu-se în curelele hamurilor, încep să se muște între ei.

Homionghi minuește fără milă biciul. Smocuri de blană zboară în aer, cîinii urlă și schelălăiesc, dar sania nu se urnește din loc.

Revenindu-și din spaima surprizei, ursul alb se întoarce ridicîndu-se pe labele dinapoi și începe să și le scuture pe cele dinainte, exprimîndu-și astfel indignarea. Clănțane din colți și mirile. Homionghi scoate un arc, pune pe coardă o săgeată lungă și groasă și se înclină, salutîndu-l pe urs:

— O tu, prea cinșite frate mai mare! Îți cer iertare că ți-am tulburat somnul. Dar numai cîinii sînt de vină... Acum însă ai să te plîngi stăpînului cel mare și el mă va pedepsi crunt. Ca să nu se întîmple asta, îngăduie-mi, o, tu, frate mai mare, să te trimît în Valea vîntătorilor fericite. Și încă o dată, rogu-te, nu te supăra pe mine.

Zumzăind ca o viespe uriașă, săgeata se înfipse în subuoara stîngă a ursului, iar virful ei ieși prin spate, sub omoplat. Animalul rănit de moarte mișcă din labe, se învîrte în loc, horcăi o dată și se prăbuși. Din gîtlej, sîngele începu să-i curgă șiroacie.

Vîntătorul norocos puse dedesubt o cană, o umplu și bău pînă la fund lichidul lipicios și sărat, aburînd încă. Apoi scoase zeul din sin și îl înmuie în sînge.

* Souoc — haină care se îmbracă peste cap.

— Dacă ai să-mi slujești cu credință, n-o să-ți fie niciodată spre pagubă, zise el.

Pe măsură ce soseau din urmă toți primeau din băutura roșie, care dă puteri și căldură, și care gonește scorbutul. Marele șaman Simhu-Upaci se apucă îndată să-l jupoaic pe preacinstitul frate mai mare.

Săniile fură așezate în semicerc pe malul râului. Mînuind cu îndemnare cușitele lor lungi, bărbații tăiară din zăpadă un fel de cărămizi. Femeile cărau cu grijă fragilul material de construcție spre locul viitorului iglu. Homionghi sparse în gheața râului o copcă, și oamenii începură să zidească pereții casei noi: în același timp din toate părțile, bărbații puneau cărămidă peste cărămidă, înălțînd pereții rotund. Femeile turnau deasupra apă, pe care o luau din copcă, și zăpada se prefăcea în gheață.

În mai puțin de un ceas, frumosul iglu — adăpost pentru întregul trib — era gata. Ce bine că părintele-soare nu s-a învrăjbit încă cu maica-zăpadă!

Ei bătătoriră cu picioarele zăpada și o acoperiră cu blă-nuri de reni. La mijloc, dintr-o foaie de tablă, făcură un fel de vatră și aprinseră pe ea bucăți de slămină de focă. Întregul trib se orîndui în jurul focului: în rîndul întâi copiii, dezbrăcați la piele; apoi cei în putere, vînători aducători de hrană; în al treilea rînd femeile gospodine, care purtau grija vetrei și a copiilor; în spatele tuturora, bătrînii și bătrînele, care nu mai erau buni pentru muncă se aciuară pe lingă perete.

Mormăind descîntece, marele șaman Simhu-Upaci umplu un cazan mare, înnegrit de fum, cu carne de urs și îl atîrnă în pirostria, deasupra focului. Un miros plăcut de carne prăjită se împrășteie în iglu. După ce avu grijă să-și aducă turma credincioșilor la exasperare, Simhu-Upaci începu să împartă restul de carne crudă. Creierul, limba și inima le dădu căpeteniei rostind cu acest prilej o respectuoasă urare:

— Fie ca înțelepciunea, vitejia și sprinteneala fratelui mai mare să dea har corpului tău, o, mare Homionghi.

Apoi, respectînd ierarhia, dădu cîte o bucată de carne mai întii vînătorilor, apoi copiilor și adolescenților și la urmă femeilor. Bătrînilor le rămaseră numai oasele, din care ei se străduiau să sugă măduvă.

Cușitele ascuțite jucău în fața nasului celor ce se ospătau, despicînd de sus în jos, felie după felie, carnea prinsă cu dinții. De afară se auzea lătratul și șelălăitul cîinilor care se încăierau pentru bucățile cele mai gustose ale măruntașelor.

În mai puțin de cinci minute, din urs rămaseră numai oasele mari și blana. Șamanul, slujitor al cultului, ținea în mîini craniul alb, enorm și cu dinții crăpați ai ursului, și, bolborosînd, trecea cușitul peste el, după ritual, mulțumindu-i marelui stăpîn ori implorîndu-l să le ierte ospățul fratricid.

În semiîntinericul din iglu, cincizeci de perechi de ochi priveau fără să clipească spre cazanul în care se prăjea carnea. Homionghi arunca mereu în foc bucăți de slămină de focă. Grăsimea sifilia. Simhu-Upaci începu să-și însire descîntecele:

— Fie ca puterea fratelui cel mare să pogoare în trupul tuturilor celor care se ospătează din această carne! Și să nu

se minie fratele cel mare că prea sîntele lui măruntaie le-am dat cîinilor noștri să le mănînce. În schimb, creierul, inima și limba convenitu-l-s-au glorioșului nostru stăpin, căpeteniei noastre Homionghi-Umca-Naianghi, care niciodată nu va face nimic spre hula prea-cinstitului nostru frate mai mare.

Șamanul își scuipe în palma dreaptă și, ștergîndu-se de blana souocului, se pregăti să reinceapă împărțirea cărnii prăjite. Dar în acel moment se auzi afară o trosnitură, care îi făcu pe toți să-și ciulească urechile. Încăinte de a-și da careva seama ce se întîmplă, Iglu-ul — casa solidă, construită atît de ingenios și frumos — se prăbuși peste ei. Tăvălîndu-se, oamenii căutau să iasă din masa aceea de zăpadă amestecată cu gheață. Și totuși accidentul nu stîrni minie deloc. Ba, dimpotrivă. Cea dintîi care pufni chiar în ris fu Cenghi-Cenghi. Apoi de risul ei se molipsiră toți tinerii, ca pînă la urmă și bătrîni să-și descrețească frunțile.

— Eeheou, cioh-cioh ! chiui Cenghi-Cenghi. În sfîrșit părintele-scare o va izgoni pe maica-zăpadă ! Vintul ni l-a adus în sfîrșit pe fratele vară !..

— Ieșiți cu toții pe loc uscat ! Incepu să strige Homionghi-Umca-Naianghi. Pămîntul o să înghețe puțin și-o să putem porni la drum, spre miazănoapte.

Simhu-Upaci aruncă zăpada și gheața din cazan și împărți carnea fierbinte, păstrînd cu strictețe legea nescrisă a ierarhiei.

VEȘTI DIN SECOLUL TRECUT

Adulmecînd caraghios din botșor, ursulețul ieși de sub foliu și repede, cu pași mărunți, trecu în despărțitura de alături. Acolo se afla un coș cu ouă. Ursulețul incepu să le mănînce, mînjindu-se cu gîlbenuș pînă între ochi.

Zburînd încet la mică înălțime, „Svietoliotul” dădea tircoale insulei, examinînd ghețurile ce se întindeau de-a lungul coastei. Toți membrii echipajului scrutați atent suprafața albă. Umbrele proiectate de blocurile înalte de gheață îi induceau adeseori în eroare : mereu li se părea că zăresc crăpături care duc poate spre Orașul Subteran. Monotonia peisajului alb, cu ușoare nuanțe albastre și aurii, îi obosi curînd pe călători.

Solnțev oftă adînc, se întinse îndreptîndu-se din șale și spuse :

— Nu, ochii noștri sînt un instrument prea puțin perfecționat. Așa niciodată n-o să găsim nimic. Mai bine să-l așteptăm pe „Mafuscil” și-o să vedem pe unde intră ei în subterane. Dar ce-o fi cu avionul ? Să fi plecat în altă parte ? Că văd că aici n-a venit.

Solnțev ridică „Svietoliotul” deasupra norilor și puse în funcțiune motorul cu reacție.

Nadea intră în despărțitura bucătăriei : era timpul să pregătească dejunul. Ceea ce văzu însă acolo, n-o bucură deloc.

Mormăind, ursulețul se lupta cu două hălci mari de carne. Neputînd să le vie de hac numai cu colții lui tineri, sîrteca mai întîi carnea cu ghearele și înghițea hălpaș bucățile rupte, încîndu-se și clefăind. Văzînd-o pe Nadea, ursulețul se trase într-un colț, ținînd o bucată de carne în dinți, iar pe alta trăgînd-o cu laba.

— Te-am prins, bestie mică și nesuferită! Te ții de pozne, hai? Îl ocări ea mai mult în glumă.

Dar cînd dădu cu ochii și de coșul golit de ouă, își frînse mîinile de desperare.

Știîndu-se pesemne vinovat, ursulețul se trase și mai în colț, dar avu grijă să ascundă resturile de carne sub el. Apoi, ridicîndu-se în două labe, începu să mormăie și să-și rînjască dinții, poate zîmbindu-i Nadei, poate încercînd s-o sperie. Dar Nadea nici nu se sperie, nici nu se înduplecă. Îl prinse de ceafă și-i trase o bătăle... pe merit.

În timp ce „Svietolot”, condus în cerc închis de autopilot, zbura în zona inferioară a stratosferei, fiecare își vedea de treabă: Nadea pregătea dejunul, Ribnikov veghea în fața aparatului de radio-recepție, iar Harry, Irinin și Solnșev studiau cu mare interes jurnalul de bord găsit în submarinul scufundat.

La început nu găsiră decît niște însemnări maritime obișnuite, conținînd informații despre poziția și ruta vasului, despre puterea și direcția vîntului, precum și despre vizibilitate, note asupra activității echipajului și diferite întîmplări din timpul cartului.

În însemnarea din 20 august 1826 citiră :

„Astăzi, căpitanul Rodionov și marinarii Korenev, Moșkov și Grecin au plecat cu săniile spre sud ca să caute o așezare omenescă, de unde să trimită vești în patrie despre a doua noastră fermare”.

După această dată, toate însemnările se terminau cu fraza : „Nu avem știri despre căpitanul nostru”.

După vreo două luni începură să apară însemnări tot mai triste :

„Astăzi a murit de scorbut matrozul Brikin, pace sufletului său! A fost înmormîntat după obiceiul marinăresc. Gheața n-am putut-o borteți și a trebuit să scufundăm corpul într-o copcă, de unde îl putem vedea și azi, fiindcă apa s-a acoperit de un strat de gheață proaspătă”.

Pe zi ce trecea, însemnările erau tot mai deznădăjduite. Echipajul suferea cumplit de scorbut, aproape în fiecare zi îngropau pe cite cineva. Apoi însemnările se intrupseră, iar ultima notă, din 12 decembrie 1826, nu cuprindea decît vreo cîteva fraze scurte :

„E noapte polară. Toate corpurile morților au înghețat. Azi am să mor și eu. Iar căpitanul tot n-a sosit.

Piotr Gromov, secundul vasului”.

Următoarea însemnare purta data de 21 august 1827 și conținea istorisirea căpitanului vasului „Nadejda”, Grigorii Rodionov,

despre tragedia petrecută pe țărmul nord-estic al unei insule necunoscute în 1826—1827.

„21 august 1827. După o lipsă de un an m-am întors pe vasul meu. Dar vai! N-am mai găsit nici prieteni, nici odihnă, nici căldură și nici mâncare. După cum reiese din însemnările de bord ale acestui jurnal, șapte dintre tovarășii mei, răpiți de o boală năpraznică, au fost înmormîntați după obiceiul marinăresc încă în toamna anului trecut. Trupurile celorlalți cinci mă așteptau pe vas nelmormîntate. Extenuat de lungă mea călătorie, suferind de dureri groaznice la încheieturile minilor și picioarelor degerate, a trebuit să-mi adun ultimele puteri ca să-i duc pe tovarășii mei credincioși afară, pe gheață. I-am lăsat acolo, înșirați unul lângă altul, în așteptarea dezghețului care le va face trupurile să se scufunde singure în apă și să-și găsească liniștea pe fundul mării.

Presimt că-mi sosește și mie ceasul de pe urmă. Nici un om n-ar putea să îndure geruri atât de cumplite, mai cu seamă cînd e lipsit și de hrană. Toate proviziile mele sînt patru bucăți de pește uscat și o jumătate găleată de fîină. De aceea mă grăbesc să însemnez măcar pe scurt în jurnalul de bord cele petrecute și văzute de mine. Nădăjduiesc că însemnările mele vor folosi cîndva oamenilor noștri de știință, care, cu mintea lor luminată, vor putea trage din acestea învățăături cu folos pentru corăbierii ce au a străbate aceste mări de gheață. Iertată îmi fie îndrăzneala, dar eu socot că această insulă pe care veți găsi trupul meu, deși arată ca o singură stîncă uriașă ieșită din mare, este totuși alcătuită din mai multe insule mici, legate între ele prin niște canale înguste. Și toate insulițele astea sînt acoperite, ca de o căciulă, cu o cupolă de gheață veșnică. Iar dacă într-o zi soarele va topi cu razele lui această cupolă de gheață, atunci se va adevări presupunerea mea. De aceea vin în fața urmașilor mei dragi, în fața viitorilor oameni de știință ai Țării Rosienești, cu o rugămînte fierbinte: să păstreze însemnările mele ca să se încredințeze cîndva cit de aproape am fost eu de adevăr atunci cînd am socotit cele mai sus spuse.

Am să caut să arăt aici cum și de unde am eu această credință a mea. În ziua de 3 iunie 1825, vasul «Nadejda», proprietatea negustorului Protasov Ivan Grigorievici, a lăsat portul Holmogori și a plecat spre coasta răsăriteană a Groenlandei, pentru pescuitul balenelor. Pe vas se aflau: căpitanul, secundul său, șeful de echipaj și treisprezece marinari, toți harponiști de frunte. La început, vremea ne-a fost prielnică, și în ziua de 30 iunie am lăsat în urma noastră pămîntul Insulei Kolguiev. Ne-am urmat drumul pe apă liberă spre nord-vest, și în ziua de 2 august ne-am apropiat de un grup de insule necunoscute, care nu erau însemnate pe hărțile noastre. Aici ne-au prins din toate părțile ghețuri plutitoare și am fost nevoiți să ne adăpostim de ele într-un gol al uneia din aceste insule fără nume, a căror poziție n-am putut-o afla din pricina vremii posomorîte. Și am rămas acolo prinși de ghețuri pînă la 13 septembrie 1825. La 13 septembrie s-a stîmnit dinspre sud-est o furtună puternică, și această furtună, împingînd ghețurile spre coasta stîlcoasă, ne-a

deschis drum liber spre miazănoapte. Atunci, increzându-mă în steaua norocului, am hotărât să conduc vasul mai departe spre nord, unde se vedea pînă la orizont apa liberă, cu nădejdea că voi găsi de acolo o trecere spre țărmurile patriei. Astfel, am străbătut un drum nemaiumblat de nimeni pînă atunci. În ziua de 24 septembrie ne-am apropiat de o insulă necunoscută. Folosind un scurt răgaz de vreme senină, am încercat să însemnăm poziția acestui loc. De fiecare dată însă, am căpătat tot alte înregistrări. Pesemne că compasul devia mult de la polul geografic spre polul magnetic, ceea ce m-a făcut să cred că acest pol magnetic nu-i nicidecum o născocire a învățaților, ci adevărul adevărat. Aici, curînd, ne-au prins din nou ghețurile și i-am dat acestui loc numele de Insula Nenorocirilor, deoarece pierdusem orice legătură cu restul lumii.

Pînă la căderea deplină a nopții polare, am izbutit să împușcăm trei urși albi, șapte boi moscați — niște animale ciudate, jumătate taur, jumătate oaie — și șaptesprezece reni. De aceea, în iarna 1825—1826 am avut carne de ajuns. Oamenii munceau cu sîrguință, căutînd astfel să înfrunte boile, dintre care cea mai groaznică este scorbutul, care mereu pîndește omul în aceste locuri. Vasul nostru a rămas prins de ghețuri pînă în primăvara anului 1826. În primăvară, gîndindu-mă la salvarea oamenilor ce-mi fuseseră încredințați și, de asemenea, din grija de a păstra în bună stare vasul ce-l conduceam, am hotărât să ne pregătim de întoarcere, de îndată ce soarele va topi gheața de pe lingă coastă. Speranțele noastre însă nu s-au împlinit.

Atunci, ca să ajung la vreo așezare omenească de unde să pot trimite vești în patrie, am plecat însoțit de trei marinari, spre sud, luînd pe niște sămii de mîină echipamentul de trebuință și hrană cît să ne-ajungă, pe sponci, o lună de zile. Pe drum nu am izbutit să vîdăm nimic, așa că ne-am hrănit numai cu pesmeți — cite o jumătate de pesmet de om pe zi. În ziua de 11 noiembrie, sleiți de puteri după călătoria grea prin beznă, am ajuns la grupul de insule necunoscute de care am mai vorbit înainte și am pășit pe gheața ce le acoperea. La un moment dat, gheața s-a spart și m-am prăbușit într-o prăpastie, după cite mi se părea, fără fund. Cînd mi-am revenit în simțiri, zăceam culcat pe fundul unei crăpături nu prea adînci, acoperită de zăpadă. Deasupra vedeam jocul stîlpilelor de lumină ai aurorei boreale. Era liniște și nici ger prea mare nu era. M-a cuprins groaza cînd, ieșind din prăpastie, am găsit în apropiere numai sămiiile. De tovarășii mei nici urmă... Ce s-a întimplat cu ei, nici pînă în ziua de azi nu-mi pot închipui. Cu toate că nu mi-e cunoscută soarta lor tristă, îmi plec adînc capul în fața rămășițelor lor pămîntești.

Chinuit nu atît de ioame și de frig cît de durerea pierderii tovarășilor, m-am tîrît pînă la țărmul mării. Am găsit un loc unde panta de gheață nu era prea abruptă și m-am lăsat să alunec pînă la malul mării. Aici am zărit o colibă de gheață locuită de eschimoși. Fumul cald se învîrtea deasupra acestei locuințe primitive, iar din plăcile subțiri de gheață puse în loc de geamuri se revărsa pe zăpada albastră o lumină veselă. După cum m-am priceput, i-am înălțat lui Dumnezeu rugăciuni de mulțumire și

m-am îndreptat spre locuința salvatoare. Dar nici aici nu l-am găsit pe tovarășii mei.

Stăpînul a ieșit prietenos din colibă, a gonit cîinii, m-a îmbrățișat și, ducîndu-mă înăuntru, m-a pofit să șed în mijlocul familiei lui numeroase. Mi-a dat să mînc, m-am încălzit și am rămas să petrec iarna împreună cu ei.

Pe gazda mea îl chema Aletauri. Ce vîrstă avea, nu știa nici el. Am încercat să facem socoteala din memorie: ieșea ceva absurd — o sută șaptezeci sau o sută șaptezeci și cinci de ani. În tinerețea lui a fost pe continent și își mai amîntea încă de negustorii englezi de pe timpul lui Cromwell. Se jura că a apucat chiar el acele vremuri, că nu din auzite le știe, și povestea cu mult farmec tot felul de legende și basme. Multe lucruri minunate am auzit de la venerabilul bătrîn Aletauri... Mai cu seamă îmi amintesc o poveste despre locuitorii unei văi subterane. Zicea el că nu departe de acolo, sub ghețuri, în adîncul unor munți de piatră care se înalță pînă deasupra oceanului, se află niște văi ascunse, luminate și încălzite de un soare subpămîntean, cu fluvii și lacuri, cu animale și plante. Și mai spunea că în aceste văi trăiesc triburi de eschimoși, care au vrut să scape de asuprirea neguțătorilor jefuitori... Aletauri se jura pe zeii lui că în tinerețe a fost și el de mai multe ori într-una din aceste văi subpămîntene și de fiecare dată a stat acolo mai multe luni la rînd.

Spusele lui Aletauri despre văile subterane care nu pot fi decît în insulele acestea, unde mă afl, adevăresc bănuiala mea că aici nu e o singură insulă, ci un arhipelag vulcanic, în mărunțiile căruia e desigur destulă lumină și căldură ca să îngăduie plantelor și arborilor să crească, dîndu-i astfel și omului puțința de a viețui în acele văi subpămîntene.

Și nimic nu mă îndreptățește să nu-i dau crezare bătrînului Aletauri, care s-a dovedit a fi un om chibzuit și tare isteț la minte.

Era un minunat vîntor, și, oricît m-am străduit să-i calc pe urme, toată iarna aceea n-am izbutit să-mi însușesc nici a zecea parte din priceperea și îndemnarea lui. De mîncare aveam de ajuns, deși jinduiam după sare, făină și zahăr...

Cînd m-am simțit în putere să pornesc înapoi spre corabie, am început să mă pregătesc de călătorie. Primăvara a venit însă de timpuriu și, pe neașteptate, gheața s-a topit prea repede și n-am mai putut să plec nici pe gheața mării și nici pe cea continentală. De cîteva ori am pornit la drum și de fiecare dată a trebuit să mă întorc cu riscul vieții.

În sfîrșit, în luna iulie 1827 s-a stîrnit deodată un vînt rece și a început să viscolescă... Gheața s-a întărit din nou, iar apa înghețată a acoperit-o cu o crustă netedă. Atunci am hotărît să încerc pentru ultima oară să mă înapoiez la tovarășii rămași pe bordul vasului «Nadejda». Mi-am luat rîmas bun de la gazdele mele primitive și am pornit la drum. Aletauri m-a condus vreo douăzeci de verste pe sănii trase de cîini, apoi ne-am îmbrățișat, ne-am sărutat ca frații și am pornit singur la drum; el s-a întors acasă. Nu l-am mai văzut. L-am lăsat însă o scrisoare cu vești pentru patrie, iar el mi-a făgăduit că o va trimite cu cel dintîi

prilej pe Pământul Mare, de unde va ajunge desigur în patrie, prin negustorii călători sau prin vânătorii de balene.

Astăzi, terminându-mi însemnările și făcînd bilanțul vieții mele, scriu aceste rînduri cu ultimele mele puteri pe corabia acoperită de gheață. Mîinile mele nu mai au căldură să topească cerneala care îngheață. Din toată inima vă scriu vouă, dragii mei urmași, oameni din Rusia, fiii patriei mele... Voi, care veți ajunge să cunoașteți tainele lumii prin puterea neajmărită a științei, voi, care veți cutreiera în lung și-n lat planeta noastră și veți dezlega probleme pe care știința vremurilor mele n-a putut să le dezlege, veți găsi poate vreodată resturile corabiei noastre nefericite și vă va cădea acest jurnal înaintea ochilor. Luați-l cu grijă din mîinile mele, îngropați-mi rămășițele pămîntului chiar aici, pe coasta descoperită de noi și puneți o cruce rusească deasupra mormintului, care să stea mărturie că noi cei dinții am pus piciorul pe acest pămînt nou, spre binele omenirii și spre slava Țării Răsăritești. Și cercetați rogu-vă, dragii mei, cit de aproape am fost de adevăr în presupunerea mea...

Mă plec pînă la pămînt trimișîndu-ți ultimul meu salut ție, mămică Rusie, ție, iubita mea nevastă Agripina Kirilovna, vouă, copiii mei Igor, Vladimir și Maria, și ție, tătine al meu, Mare Popor Rus! Facă-se voia celui de sus! Amin!

Grigori Rodionov
căpitanul vasului «Nadeida»

CÎND NICI MILIOANELE NU AJUTĂ

— Minunat om! Ce curaj! șopti emoționată Nadea.

Nimeni nu observase că dinsă, uilînd de dejun, stătea în picioare la spatele lui Solnșev și citea peste umărul lui.

— Cîți oameni și-au lăsat oasele în aceste ghețuri! reflectă Irinin. Oameni ai atîtor națiuni și din toate vremurile...

— Înaintea tuhurora însă, se întoarse brusc Ribnikov, navigatorii ruși au fost, au iernat și au pămînit pe-aici. Cu sănii pe marea înghețată, în corăbii ca „Nadejda” ori chiar în luntri și barcaze șubrede, navigatorii ruși au pornit de la gura Peciorei, de la Murmansk, spre nord, spre nord-est și nord-vest. Și nu întreprindeau aceste călătorii pentru gloria lor, ca Peary sau Cook, ci pentru gloria patriei lor. Țării însă nu erau în stare să păstreze cuceririle poporului — rușii descopereau, iar alții trăgeau foloasele...

— Foarte adevărat, spuse și Irinin. Gîndiți-vă numai la Alaska. Rușii au descoperit-o, au explorat-o și au pus stăpînire pe ea, iar guvernul țarist, neținînd cont de nimic, a vindut-o întregă Statelor Unite ale Americii, renunțînd astfel — pentru cinci milioane de ruble — la enormele rezerve de aur, cărbune, păduri și blănuri...

Solnșev luă de pe masă jurnalul de bord.

— E datoria noastră sfîntă să îndeplinim rugămîntea căpitanului Rodionov. Întîmplarea fericită care a făcut să ne cadă

în mână acest jurnal ne obligă la multe. Această insulă este descoperită de viteazul nostru concetățean și noi sîntem datori s-o cercetăm. Acum însă să vedem ce-i cu „Mafusail” și cu avionul acela.

Solnșev dădu drumul aparatului de radioviziune. De data aceasta, înainte de toate, apăru pe ecran o rețea geografică de paralele și meridiane. Această rețea rămase pe ecran în tot timpul proiecției.

— Strașnică invenție, exclamă Ribnikov. Bravo ție Levușka. Acum știm precis, în orice moment, unde ne aflăm. Și cum găsim ceva, reperăm imediat locul...

Insula descoperită de viteazul navigator rus, numită de el Insula Nenorocirilor, se deplasă pe ecran, rămînînd în urmă, spre nord. Se vedea limpede la capătul ei nord-estic „Degetul Dracului” — o stîncă de granit care străpungea stratul gros al gheții ce acoperea insula.

Din nou sub „Svietoliot” se așternu nemărginitul Ocean înghețat. Apoi, pe ecran apăru imaginea unor insule, poate acelea de care pomenea Grigori Rodionov. Deodată lângă una din aceste insule se desluși ceva ce părea a fi un avion prăbușit. Solnșev coborî mașina. Într-adevăr era un avion cu o aripă frîntă, aplecat într-o parte pe gheața mării. Urme de pași duceau spre țărîm. „Svietoliot” întoarse brusc. Atunci observară un grup de oameni lângă peretele vertical al unui ghețar, pe insula din apropiere. Ribnikov numără nouăsprezece inși. Toți erau bine îmbrăcați în blănuri și înarmați pînă în dinți. Ală povară afară de arme, n-aveau.

— Ce-o fi cu ăștia? exclamă bătrînul marinar. Ce caută p- aici?

— Cred că-i echipajul avionului, răspuse Solnșev. Dar mai bine să-i întrebăm pe ei... S-ar putea să fie chiar avionul de pe „Mafusail”. Hm! Plăcută întîlnire, n-am ce zice...

— O, și încă ce plăcută! se învioră Harry.

— Nu mai încapre îndoielă că se îndreptau spre Orașul Subteran, continuă Solnșev, și pe cît se pare avionul a suferit o avarie. Sper să aflăm cîte ceva de la ei.

Harry strînse pumnii.

— Ce păcat că n-am o bită noduroasă, să le moi puțin oasele... Oh, știu eu prea bine ce fel de oameni călătoresc pe „Mafusail” și mai ales știu în ce scop zburau ei spre Orașul Subteran.

Solnșev zîmbi:

— Precum vezi, Harry, noi n-avem bite nici noduroase, nici nenoduroase, și te-aș ruga să uiți că-ți place boxul. N-ai ce face cu bita și nici cu pumnii. Am venit aici să încercăm „Svietoliotul” în condiții arctice — și atît.

Cei nouăsprezece mercenari ai lui Johnny Norocosul se tăvăleau prin zăpadă, încercînd fără succes să se urce unii peste alții în piramidă ca să poată ajunge pînă la prima ieșitură de pe povîrnișul neted de gheață.

— Eu vă spun că au șters-o pe alt drum! muget furios Taurul Roșu. Doar n-or fi zburat!

— Taci, mă, cap de dovleac! îl înțepă Ben Ghimpele. Tu

nu vezi că în jur sint și mai înalți pereții? Dacă nu pe aici, atunci pe unde?

Noi sintem nouăsprezece și nu ne putem urca! Și-atunci cum au putut urca ei doi? nu se lăsă Taurul Roșu.

— Cum? Foarte simplu! răspuse cu dispreț Ben-Ghimpele. Priviți, vă rog, Majestatea Voastră încornorată: vedeți aceste găuri în gheață, ca niște trepte!

În acel moment se auzi un zumzet, și de după blocurile de gheață apăru deodată o ciudată mașină zburătoare care cobora de-a dreptul spre grupul de cetățeni buimăciți ai Moniei, Lipiți de peretele ghejarului, ei rămaseră încremenți, cu gurile căscate.

Deodată mașina se întoarse orizontal și se așternu ușor pe zăpadă. O ușă se deschise, și din ea coborî, aplecîndu-se puțin, un om înalt, în haină de blană. Cînd se îndreptă, bandiții văzură că e un negru.

— Alo! Domnilor! le strigă negrul pe englezește. Ce căutați pe-aici? Ori ați venit cumva la vinătoare?

Hotărît că pe Harry îi mînceau palmele: ba strîngea, ba își desfăcea pumnii. În urma lui coborî însă și Solnșev, așa că Harry trebui să se stăpînească.

Văzînd că cei doi nu au arme, bandiții se uitară unul la altul. Taurul Roșu îi făcu cu ochiul lui Ben Ghimpele, iar acesta transmise semnalul mut mai departe, și deodată întregă bandă puse mîna pe arme.

— Afurisiți!... Harry scriși din dinți. Dați-mi voie, Lev Leonidovici!...

— Nu! răspuse sever Solnșev. Și se întoarse spre monieni: onorabili domni, trebuie să vă spun că...

— Lepădături! îl întrerupse Harry cu jumătate de glas. Aștia-s niște ticăloși infami!

— Harry, te rog să taci, îl opri Solnșev și continuă: noi știm cine sinteți. Sinteți de pe „Mafusail”. Avionul vostru se află avariata la zece kilometri de aici. Și știm și unde vă duceați. Erați în drum spre Orașul Subteran. În locul vostru așa lăsa armele deoparte. Pe mașina noastră n-o să izbitiți să puneți mîna și nici nu cred să vă placă. Vă mai rog o dată să lăsați armele. Altfel...

Deodată îi izbi pe bandiți în față o rază de lumină atât de puternică încît lumina soarelui părea slabă. Orbiți, ei duseră mîna la ochi.

— Jos armele! porunci Solnșev. Imediat!

Ciătîndu-se, Ben Ghimpele își primul în față și aruncă arma pe gheață. După el Samuel Butoiul, apoi Mathias Dirck... Curînd toate armele se aflau la picioarele lui Solnșev.

— Ce facem cu ele? întrebă Harry.

— Zvirle-le în apă!

— Am înțeles! răspuse vesel Harry.

Fără nici o sforțare, lovîndu-le ușor peste genunchi, el frîngea automatele și le arunca în apă.

— Acum, spuse Solnșev, putem sta mai în liniște de vorbă.

Bandiții încă își mai ștergeau ochii, care lăcrimau.

— În cîteva ore, continuă Solnșev, veți îngheța cu toții. Hainele vă sint complet ude, corturi n-aveți, foc n-aveți cu ce

face și la noapte am putea să vă așezăm în stivă, ca pe niște butuci. Numai noi, deci, putem să vă salvăm viața...

— Dacă aveți de gând să ne salvați, bombăni unul din bandiți cu obrăznicie, atunci apucați-vă mai repede de treabă.

Ribnikov și Nadea le împărțiră piine și conserve. Bandiții se năpustiră lacomi asupra mîncării. Solnjev îi poftea cu rîndul în cabina lui. Ribnikov și Nadea treceau într-un proces-verbal cele declarate de ei. Toți cei nouăsprezece cetățeni ai Montei mărturisiră că Johnny Norocosul, alias Jonnathan Blackpig, directorul administrativ al „Societății de explorări îndepărtate”, este în același timp și coproprietar al Orașului Subteran, în care se face exploatarea unei materii prime strategice. Celălalt stăpîn al orașului este un oarecare multimiliardar de peste Ocean.

Bandiții nu le spuseră prea multe, deoarece, vădit lucru, nici ei nu știau prea multe. Aflară într-adevăr că a izbucnit o revoltă în Orașul Subteran, dar dacă există o altă intrare și unde, n-aveau de unde să știe, căci nici unul dintre bandiți nu fusese vreodată acolo. De Orașul Subteran ei știau doar din auzite.

— Bine, domnilor, le spuse Solnjev după ce coborî ultimul dintre ei, acum o să iau legătură prin radio cu cea mai apropiată bază aeriană moniană și peste vreo două ore vor veni să vă ridice. Vă atrag serios atenția că singuri nu puteți ajunge nicăieri, deci stați liniștiți aici și așteptați să vină avionul.

— Stimate domn, se rugă Taurul Roșu. De ce nu ne duceți dumneavoastră? Am cont la bancă o sută de mii, în monedă moniană... Putem ușor să cădem la învoială. Și mai sînt și ceilalți!

Solnjev se încrunță.

— Păstrați-vă banii! Dacă puteam, vă duceam și fără ei. Dar n-aveți nici o grijă, chiar acum vom comunica. Și, zicînd acestea, începu să urce scara „Svietoliotului”.

— Ce vă costă dacă ne transportați cu minunata dumneavoastră mașină? insistă Taurul Roșu.

Ben Ghimpele, nemaiputîndu-se stăpîni, se repezi la „Svietoliot” și puse mîna pe ușă:

— La dracu! Noi nu rămînem aici! răcnî el aprinzîndu-se la față.

— Băieți! își pierdu cumpătul și Taurul Roșu. Vor să ne tragă pe sfoară! Vor să fugă și să ne lase în pustiu ăsta, să murim de foame și de frig! Să nu-i lăsăm, băieți!!

Solnjev intră repede în cabină. Ușa, care se închise, era cît pe-acî să-i strivească mîna lui Ben.

— Ascultați aici! urlă Taurul Roșu bătînd cu pumnii în ușă. Un milion! Vă dăm un milion dacă ne duceți în Monia! Se apropiaseră toți de ușă, afară de Knood Lunganul, care trecuse în spatele mașinii și tot moșmondea ceva pe acolo.

Deodată se auzi zgomotul elicei. Mașina se desprinsese de pe gheață și urcă în aer. Bandiții căzură jos, iar deșiratul de Emerson Knood, care n-avusese timp să sară la o parte, fu trîntit cu putere la pămînt. Spre norocul lui însă, nimeri într-o băltoacă.

Ceilalți îl scoaseră de acolo și-l ridicară în picioare. Deodată el căzu din nou pe jos, de astă dată zguduit de un rîu aproape isteric.

— A înnebunit, rosti cu glasul frânt Taurul Roșu. A înnebunit de-a binelea...

— Eu am înnebunit? făcu lunganul, abia stăpînindu-și rîsul. Ba s-o credeți voi. Băieți, le-am făcut-o rușilor! Pe deseară sin-teți invitații mei la masă. O să petrecem pe cinste... Dar să fim înțeleși: partea leului din averea lor mie îmi revine... Și acum, la priviți!... Acusica...

Emerson Knood întinse mîna spre punctul argintiu al „Svietoliotului”, care se înălța. Deodată izbucni o flacără roșie...

PETRECEREA N-A REUȘIT

„Către toate bazele moniene din Arctica. Un grup de nouăsprezece cetățeni ai Moniei, colaboratori ai «Societății pentru explorări îndepărtate», au aterizat forțat pe coasta insulei de sud a arhipelagului... (urmau coordonatele). N-au nici corturi, nici provizii, nici combustibil și nici arme. Vă roagă să trimiteți un avion. Șeful expediției arctice sovietice, Solnțev”.

Această telegramă fu transmisă în primul moment după ce decolară de pe insulă. Imediat sosi răspunsul.

„Trimitem avionul. Cu ce autorizație vă aflați în Arctica? General Grobz”.

La această impertinentă întrebare ar fi trebuit să răspundă cu întrebarea: „Cu ce drept faceți pe stăpînii acolo unde nu sin-teți stăpîni?” Solnțev însă hotărî să tacă.

Deodată se auzi o trosnitură asurzitoare, geamul se lumină de o flacără roșie. Totul se cutremură. Un moment toți avură impresia că și cabina în care se aflau se va sparge în bucăți. Solnțev însă puse repede mîna pe o pîrghie, aflată sub fotoliul lui, cabina făcu parcă un salt și ceva se prăbuși fluierînd în jos. Apoi începu repede să se lase în jos și cabina.

— Totul este în ordine, spuse Solnțev ștergîndu-și sudoarea de pe frunte.

— Atunci ce-i transmitem generalului Grobz? întrebă Ribnikov.

— Nimic, răspunse Solnțev. De altfel și transmisiunile noastre au luat sfîrșit.

Ribnikov se strădui să pună aparatul în funcțiune, dar dădu din mîini:

— Într-adevăr s-au terminat... Ce s-a întimplat?

— „Svietoliot” nu mai există. Cabina se prăbușește spre pămînt.

— S-a sfîrșit cu noi, Levușka? întrebă Ribnikov.

— Nu, în troposferă se va deschide automat o parașută. Sper că n-a fost atinsă.

Cîteva secunde mai tîrziu, cabina se cutremură, oprindu-se parcă din cădere.

— S-a deschis parașuta noastră, spuse Lev.

Abia peste un sfert de oră, cabina susținută de parașută ateriză ușor pe gheață. Încă o mișcare a pîrghiei, și ea se fixă solid pe niște suporturi mobile.

— Intr-un cuvânt, o aventură, dădu Ribnikov din cap. Dar cui i se datorește explozia?

— Mărinimiei noastre! îi dădu Solnjev răspunsul. Numai eu sint de vină!

— Fruntea sus, Levașka! Ribnikov îl bătu pe umăr. Ce rost au asemenea cuvinte? S-a dus mașina. Ei și? Vorba-i că am rămas în viață! O să ajungem noi undeva, într-un fel sau altul.

— Nu, nu plecăm nicăieri de aici, îi răspunse Lev.

— Nu vorbi prostii! Trebuie să plecăm, cît mai avem ceva rezerve și cît ne mai țin puterile...

Irinin era de aceeași părere cu Ribnikov. Solnjev însă repetă cu încăpăținare:

— Nu plecăm nicăieri!

— Nu mai înțeleg nimic! își desfăcu Irinin mințile.

— Nu-i nimic de înțeles, răspunse scurt Lev, care nu-și pierduse deloc stăpînirea de sine, cum i se păruse lui Ribnikov. Înainte de toate trebuie să ne pregătim să-i întîmpinăm pe musafirii! Vin desigur să se-nfrupte.

— Încep să înțeleg, clătină Ribnikov duminît din cap. Ar fi trebuit să ne așteptăm la una ca asta.

— Aha! Și eu pricep. Vasăzică așa stau lucrurile, zise Harry și începu să-și răsucească mințile. Lăsați-i pe mîna mea... Le dau eu să se sature! El își ridică pumnul ca un baros gata să se prăvale pe nicovală.

— Cum de nu ne-am gîndit noi la acest lucru? exclamă Irinin. Puteam să ne inchipuim că derbedeii ăștia nu se vor da înlături de la nimica ca să pună mîna pe o pradă ușoară și încă în asemenea condiții!

— Să încerce numai! amenință Harry cu pumnul. Le-arăt eu!

Nadea își vîrî în buzunar un pistol electronic.

— Vă rog! o imploră Harry. Vă rog să nu trageți! Ei n-au arme, chiar eu le-am aruncat în apă toate automatele și pistoalele. Aș vrea să mă lupt cu ei fără arme.

— Nu se poate. Sint aproape douăzeci!

— Ei și? răspunse tot mai înflăcărat Harry. Pentru mine cu cît sint mai mulți cu atît mai bine.

— Ce ne rămîne de făcut? întrebă Irinin. Nu prea înțeleg ce plan ai, Lev Leonidovici. Doar n-am venit aici ca să ne batem cu bandiții? În general situația noastră...

— Planul nostru rămîne neschimbat, răspunse Lev, absolut calm. Mergem să-l luăm pe domnul Robinson Polar și împreună cu el vom porni să cercetăm insula.

Irinin îl privi pe Lev cu teamă și oarecum cu milă.

— Ce tot vorbești, Lev Leonidovici? Cu ce să plecăm? „Svietoliot” nu mai există și nici legătura prin radio...

Solnjev se uită la ceas:

— Tovarășe comisar al guvernului! rosti el zîmbind. Sint obligat să vă prezint scuzele mele. Eu n-am comunicat comisiei totul în ce privește utilajul „Svietoliotului”. În ziua

prezentării raportului meu nu erau pe deplin terminate încercările stratociclului. Socoteam că-i prematur să vorbesc despre el. Astăzi îl veți vedea la lucru și veți avea prilejul să-i constatați calitățile.

— Hm!... După cum văd, tinere, ai de gând în mod serios să ne uimești. Ce mai e și acest stratociclu?

— Veți vedea imediat, răspunse Lev. Vă rog să poftiți cu toții afară.

Solnjev ieși ultimul din cabină ducind în brațe o ladă mică și destul de ușoară. Puse jos lada pe un platou neted de gheață și începu să scoată dintr-însa diferite piese care de care mai curioase. Folosind cu dibăcie încheieturile speciale, el montă aceste piese, alcătuiind din ele o libelulă de metal flexibil și ușor, cu un corp articulată-fragil ca aspect, cu un enorm cap străveziu și cu aripi striate. Această libelulă se sprijinea pe două labe-suporturi. După ce făcu un calcul după tabele și cu ajutorul sextantului, Lev îndreptă aparatul înspre sud.

— Direcția Moscova, spuse el zîmbind. Nadea, ai să aterizezi direct la noi în curte.

— Nadea își puse masca și își fixă la spate aparatul cu oxigen. Solnjev introduse în rezervorul mașinii un balon cu o încărcătură de electronii.

— Poți să-ți lei zborul! Comandă Solnjev. Drum bun, Nadiuşka!

Lev își îmbrățișă soția și trînti după ea ușa cabinei transparente. Nadea făcu semn cu mîna, și, deodată, după ce apăsă pe o pedală, libelula își luă zborul și dispăru. Numai bucle de aburi înghețați se mai zăreau șerpuiind sus pe cer...

Solnjev se cățăra pe un bloc de gheață și privi cu binoclul. După cîteva minute exclamă:

— V-am spus eu! Uite-i că vin.

Se apropia un grup de oameni. Cu binoclul se puteau distinge fețele cunoscute ale bandiților monteni.

— Lev Leonidovici, dă-mi voie să le ies înainte. N-aș vrea să ajungă pînă aici. Nici să nu știe că ne-am salvat cabina. Lăsați-mă pe mine... singur...

— Eu cred că are dreptate Harry, își dădu părerea Irinin, care abia se întorsese dinspre sfîrșimăturile „Svietoliotului”, căzute la cîteva sute de metri mai departe. Dacă e așa sigur de forțele lui, nu strică deloc ca întîlnirea să aibă loc mai departe de noi. Mai bine să nu știe că l-am prins în flagrant delict. Ia uitați-vă aici, și-i întinse lui Lev o cupă de cauciuc. Asta-i amorsa unui cartuș cu o substanță explozibilă foarte puternică. Am găsit-o pe o sfîrșimătură a „Svietoliotului”. Cu asta au produs explozia.

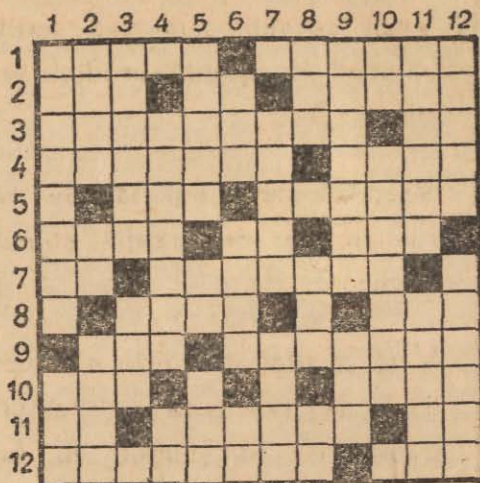
— Vasăzică s-a făcut! exclamă bucuros Harry. Pot să plec?

— Du-te, Harry, încuviință Lev. Dar ia bine seama: fără morți. Am transmis prin radio că sînt nouăsprezece, nouăsprezece trebuie să găsească.

Pentru orice eventualitate, Ribnikov pregăti armele.

(Continuare în numărul viitor)

SFÎRȘITUL ORAȘULUI SUBTERAN

ORIZONTAL :

1. Țară fictivă sub pavilionul căreia naviga „Mafusaïl” — Unul dintre membrii expediției sovietice în Arctica aflat pe „Svietoliot”; 2. Cultivă pământul — Literă geometrică — Suspenda; 3. Utopic — Umed; 4. Are elemente canine... dar care nu latră — Supusele lui Atila; 5. Cea atomică face parte din ele — Delicatesă porcină; 6. Mistuși — La revedere! — 3/4 din Asia; 7. Cămașă înflorată — Eroul principal al romanului „Sfârșitul Orașului Subteran”; 8. Antares, Aldebaran, Alkor, Deneb... la singular — Mijlocul unei mlaștini din vechea Argolidă; 9. Specte — Potrivii centrul; 10. Unul din deținuții „Orașului Subteran” — Există; 11. Oraș în Chaldea — Fără el nu merg unele pile — Lichid nesfârșit;

12. I. Kalnițki a descris un asemenea oraș — Dintr-un astru a rămas o stradă.

VERTICAL :

1. Navă a Moniei — De naționalitate a lui Raș; 2. Poate fi și subteran — Notă muzicală — Pictor contemporan; 3. Oraș în Franța — Ajutor; 4. Vizitatori — Do... bătrîn; 5. Răsare — Sfârșitul lui Edgar Allan Poe — Frațiunii de timp; 6. Prefix chimic — Sint agreat — Particulă optativă; 7. Ca voevod cîntă într-o operetă celebră — Fumegă în Sicilia; 8. Paradis — Semnal telefonic — Plantă textilă; 9. Zăvorîte — E folosit la... IPROMET; 10. Metal folosit la multe aliaje — Cosmos; 11. Vin apele — Eșuat; 12. Soția lui Lev Leonidovici Solnșev — Nava care l-a salvat pe Harry Gould.

Rezolvarea arimogritului din nr. 29

1. Astronava; 2. Marte; 3. Planetoid; 4. Mironescu; 5. Energie; 6. Racheta; 7. Satelit; 8. Sferică; 9. Teleghidat; 10. Excelsior; 11. Telectron; 12. Viri; 13. Hallux; 14. Gnox; 15. Electroni; 16. Ajutaj; 17. Astrida; 18. Sinoptician; 19. Sergiu; 20. Jucu.

De la A la B: Științifico-fantastic.

Vreți să știți cum văd scriitorii și oamenii de știință profilul societății viitoare ?

Vreți să cunoașteți tainele grandiosului proces de creație științifică și tehnică ?

Vreți să aflați întâmplări extraordinare, trăite de exploratori temerari, de pionieri ai științei, de luptători pentru o lume mai bună ?

Vreți să fiți martorii unor pasionante aventuri și călătorii ?

CITITI COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO - FANTASTICE”

editată de revista „Știință și tehnică”.

APARE ÎN LIMBILE ROMINĂ ȘI MAGHIARĂ, LA 1 ȘI 15 ALE FIECĂREI LUNI.

Abonându-vă din timp, puteți primi a c a s ă cu regularitate fasciculele ce apar.

CITIȚI REVISTA

„ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ“!

IN ACEASTA PUBLICAȚIE GASIȚI
ARTICOLE DESPRE TOATE PROBLE-
MELE MAI INSEMNAȚE ALE ȘTIINȚEI
ȘI TEHNICII CONTEMPORANE, INFOR-
MAȚII DESPRE ULTIMELE CUCERIRI
ALE SAVANȚILOR DIN LUMEA IN-
TREGĂ.

*TOȚI CEI CARE VOR SĂ CUNOASCA REALIZA-
RILE RECENTE IN DOMENIUL:*

NUCLEONICII,

CIBERNETICII,

FIZICII SEMICONDUCTORILOR,

BIOCHIMIEI,

ASTROFIZICII,

RADIO-ASTRONOMIEI,

MASELOR PLASTICE,

GĒNETICII,

PREFABRICATELOR ETC.

*SĂ CONSULTE ARTICOLELE CE VOR
APĂREA IN REVISTA „ȘTIINȚĂ ȘI
TEHNICĂ“.*

Pentru a vă asigura primirea regulată și la timp a revistei
reinnoiți-vă abonamentul. Abonamentele se pot face la secțiile
de difuzare a presei, factorii poștali și difuzorii voluntari din
intreprinderi și instituții!

*Doresteru sau
Serbest*

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa București, Raionul I. V. Stalin, Casa Științei, Piața Științei Nr. 1, Redacția revistei „Știință și tehnică”. Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU